MS Centrum Amsterdam

MS-medicatie: Rituximab (Mabthera®, Rixathon®, Ruxience®, Truxima®)

Voor wie?

Rituximab is een medicijn dat sinds de jaren ’90 voor verschillende ziektes wordt ingezet. Rituximab wordt al jaren voorgeschreven aan volwassenen met de aan MS verwante ziektes neuromyelitis optica spectrum disorder (NMOSD) en MOG geassocieerde ziekte (MOGAD). In onderzoeksverband wordt het voorgeschreven aan mensen met actieve relapsing-remitting multiple sclerose (RRMS).

Hoe werkt Rituximab?

Rituximab is een type geneesmiddel dat een ‘monoklonale antistof’ wordt genoemd. Monoklonale antistoffen zijn eiwitten die lijken op antistoffen die onderdeel zijn van het immuunsysteem van uw lichaam. Rituximab werkt door een deel van de witte bloedcellen, namelijk de B-cellen, te verwijderen. B-cellen spelen een rol bij MS, NMOSD en MOGAD. De rest van het afweersysteem wordt gespaard. Na ongeveer 6 maanden neemt het aantal B-cellen weer toe en wordt opnieuw rituximab gegeven.
Rituximab vermindert het aantal aanvallen (relapses, schubs) en het ontstaan van nieuwe ontstekingsplekken op MRI bij RRMS, NMOSD en MOGAD.

Hoe en waar wordt rituximab toegediend?

Rituximab wordt elke zes maanden toegediend als een infuus, op de dagbehandeling van Amsterdam UMC, locatie VUmc, afdeling 4 D.

Startprocedure

Voor de behandeling met rituximab begint wordt u onderzocht op de polikliniek om te zien of u de behandeling veilig kunt krijgen. Het onderzoek bestaat uit:

- Screening op ziektes waarbij u rituximab beter niet kan krijgen, zoals ernstig hartfalen of een probleem met het afweersysteem.
- Bloedonderzoek: leverwaarden, infectiewaarden, hepatitisserologie, de rode- en witte bloedcellen, de bloedplaatjes, immunoglobulinespiegel en HIV.
- Binnen 3 maanden voor het eerste infuus moet er een MRI-scan van de hersenen gemaakt zijn. Als die er niet is, wordt de MRI alsnog gemaakt.
- Ook zullen er neurologische testen gedaan worden en zal u gevraagd worden een aantal vragenlijsten in te vullen.

Een week na de screening bellen we u op om de uitslagen te bespreken. Als die goed zijn, worden de eerste infusen op de dagbehandeling ingepland.

Locatie VUmc

De eerste 2 infusen rituximab bevatten een relatief lage dosis van 500 mg en worden 2 weken na elkaar gegeven. Hierna krijgt u elk half jaar 1000 mg rituximab als 1 infuus.
Patiënten die natalizumab gebruikt hebben en bovendien JC-virus positief zijn, krijgen de eerste 2 rituximab-infusen 6 en 12 weken na de laatste behandeling met natalizumab. Daarna krijgen ook zij elk halfjaar een infuus.

U krijgt vóór de start van elk infuus paracetamol, anti-allergische medicijnen en een infuus met methylprednisolon om bijwerkingen zoveel mogelijk te voorkomen. Na elk infuus blijft u minstens een uur ter observatie in het ziekenhuis.

Bijwerkingen

- De meest voorkomende bijwerkingen zien we tijdens of kort na het infuus, in ieder geval binnen 24 uur. Als dit gebeurt is dat vooral bij de eerste paar toedieningen.
  De klachten hierbij kunnen o.a. zijn: hoofdpijn, koorts, misselijkheid, huiduitslag, jeuk, lage bloeddruk, rillingen, snelle hartslag en vermoeidheid.
- Er is een iets verhoogd risico op infecties. Deze infecties zijn meestal licht tot matig ernstig, bij uitzondering ernstig.
  - Infecties die kunnen optreden zijn onder andere: infectie van bovenste luchtwegen (verkoudheid, keelontsteking), infectie van de onderste luchtwegen (bronchitis), virusinfecties (zoals herpes) en urineweginfecties.

Controleafspraken polikliniek

- poliklinische controle na 6 maanden
- jaarlijks een mri-scan van de hersenen en controle bij uw neuroloog
- patiënten die natalizumab gebruikt hebben en jc-virus positief zijn, krijgen 3 en 6 maanden na de laatste behandeling met natalizumab een mri-scan van de hersenen.

Zwangerschap en borstvoeding

Het is bekend dat rituximab na het laatste infuus drie tot zes maanden in het bloed aanwezig is en de eerste 3 maanden van de zwangerschap niet door de placenta het kind bereiken. Daarom geven MS-experts het advies dat mensen met MS veilig zwanger kunnen worden 3 maanden na het laatste infuus.

Rituximab komt in de moedermelk, maar omdat het een eiwit is wordt het in de maag van de baby afgebroken en komt dus niet in het lichaam van de baby. Behandeling met rituximab en borstvoeding kunnen daarom worden gecombineerd.

Vaccinaties

Als u wordt behandeld met rituximab zijn ‘levend verzwakte’ vaccins niet veilig. Andere vaccinaties zijn wel veilig, maar minder effectief dan normaal.

Let op: heeft u als kind niet alle vaccinaties volgens het rijksvaccinatieprogramma gehad? Of heeft u in de toekomst voor buitenlandse reizen specifieke vaccinaties nodig? Overleg dan met uw neuroloog, voor de start van de MS medicatie.

Vragen en antwoorden

Wanneer mag ik geen rituximab?

Als er tekenen zijn van een infectie, zoals koorts, of als er andere aanwijzingen zijn voor bijvoorbeeld griep of een urineweginfectie kunt u het beste contact opnemen met de dagbehandeling via 020 444 07 07. Het kan zijn dat de behandeling moet worden uitgesteld.

Mag ik alcohol gebruiken in combinatie met rituximab?

Bij dit middel zijn hiervoor geen beperkingen.

Wat is het effect van rituximab op orale anticonceptiemiddelen (‘de pil’)?

Voor zover bekend wordt de werkzaamheid van de pil niet nadelig beïnvloed door rituximab.

Wat is het effect van rituximab op andere geneesmiddelen?

Rituximab kan gelijktijdig gebruikt worden met andere medicijnen, behalve met andere medicijnen die de afweer onderdrukken. Voorzichtigheid is geboden bij middelen tegen te hoge bloeddruk: overleg hierover met uw arts. Soms zal de arts adviseren vanaf 12 uur voor de behandeling met rituximab deze middelen niet in te nemen.

Contact

De infusen worden gegeven op de dagbehandeling van de afdeling Neurologie in de kliniek van Amsterdam UMC, locatie VUmc. De dagbehandeling kunt u vinden op afdeling 4 D en is tijdens kantooruren bereikbaar op 020 444 07 07

Vragen kunt u stellen door een bericht te sturen via Mijn Dossier van het elektronisch patiëntendossier van Amsterdam UMC. Als u geen gebruik maakt van Mijn Dossier, dan kunt u contact opnemen via e-mail: msspreekuur.info@vumc.nl

Bij spoed neemt u contact op met uw neuroloog of de MS-verpleegkundige via 020 444 07 75, buiten kantooruren met de dienstdoende neuroloog via 020 444 44 44

Een afspraak met uw neuroloog of MS-verpleegkundige maakt en verzet u via een afspraakverzoek in Mijn Dossier en via 020 444 11 60.

Om nieuwe klachten (een mogelijke schub) te laten beoordelen of een MS-gerelateerde vraag te stellen, belt u met onze MS-telefoon via 020 444 07 75 U krijgt dan een terugbelafspraak met de MS-verpleegkundige binnen 48 uur.

Meer MS-informatie

Voor actuele MS-informatie en nieuws over MS-onderzoek, kijk op de website:
www.mscentrumamsterdam.nl
U kunt zich inschrijven voor onze MS-nieuwsbrief via:
www.amsterdamumc.nl/mscentrumnieuwsbrief
Folders over MS zijn te downloaden via:
www.amsterdamumc.nl/msfolders

Steun MS-onderzoek

‘Wij willen mensen met MS een normaal dagelijks leven geven’. Wij kunnen niet zonder uw steun! Doneren kan via www.steunmscentrumamsterdam.nl